

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU U VEZI PREKORAČENJA PO TEKUĆEM RAČUNU

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE, Trg svetog Marka 2, 10 000 Zagreb, OIB: 64434885131, koju zastupa ministar financija dr. sc. Marko Primorac (u daljnjem tekstu: VLADA REPUBLIKE HRVATSKE)

i

HRVATSKA NARODNA BANKA, Trg hrvatskih velikana 3, 10 002 Zagreb, OIB:95970281739, koju zastupa guverner Hrvatske narodne banke Boris Vujčić, (u daljnjem tekstu: HRVATSKA NARODNA BANKA)

i

ADDIKO BANK d.d., Slavonska avenija 6, 10 000 Zagreb, OIB 14036333877, koju zastupa predsjednik Uprave Mario Žižek,

AGRAM BANKA d.d., Ulica grada Vukovara 74, 10 000 Zagreb, OIB 70663193635, koju zastupa predsjednik Uprave Boris Zadro,

ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK d.d., Jadranski trg 3a, 51 000 Rijeka, OIB 23057039320, koju zastupa član Uprave Krešimir Barić i član Uprave Zdenko Matak,

HRVATSKA POŠTANSKA BANKA dioničko društvo, Jurišićeva ulica 4, 10 000 Zagreb, OIB 87939104217, koju zastupa predsjednik Uprave Marko Badurina,

ISTARSKA KREDITNA BANKA UMAG d.d., Ernesta Miloša 1, 52 470 Umag, OIB 65723536010, koju zastupa predsjednik Uprave Miro Dodić,

KARLOVAČKA BANKA d.d., Ivana Gorana Kovačića 1, 47 000 Karlovac, OIB 08106331075, koju zastupa predsjednica Uprave Željka Surač,

KENTBANK d.d., Gundulićeva 1, 10 000 Zagreb, OIB 73656725926 koju zastupa predsjednik Uprave Hasan Ecesoy i Damir Brkić, član Uprave,

OTP banka d.d., Domovinskog rata 61, 21 000 Split, OIB 52508873833 koju zastupa predsjednik Uprave Balazs Pal Bekeffy,

PODRAVSKA BANKA d.d., Opatička 3, 48 000 Koprivnica, OIB 97326283154 koju zastupa predsjednik Uprave Daniel Unger,

PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d., Radnička cesta 50, 10 000 Zagreb, OIB 02535697732, koju zastupa predsjednik Uprave Dinko Lucić,

RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d., Magazinska cesta 69, 10 000 Zagreb, OIB 53056966535, koju zastupa predsjednica Uprave Liana Keserić i članica Uprave Višnja Božinović,

SLATINSKA BANKA d.d., Vladimira Nazora 2, 21 224 Slatina, OIB 42252496579 koju zastupa predsjednik Uprave Andrej Kopilaš

ZAGREBAČKA BANKA d.d., Trg bana Josipa Jelačića 10, 10 000 Zagreb, OIB 92963223473, koju zastupa predsjednik Uprave Ivan Vlaho,

(Addiko Bank d.d., Agram banka d.d., Erste&Steiermärkische Bank d.d., Hrvatska poštanska banka dioničko društvo, Istarska kreditna banka Umag d.d., , Karlovačka banka d.d., Kentbank d.d., OTP banka d.d., Podravska banka d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Raiffeisenbank Austria d.d., Slatinska banka d.d., Zagrebačka banka d.d., zajedno: „BANKE“),

(u daljnjem tekstu, svi zajedno: „Strane“)

1. UVAŽAVAJUĆI činjenicu da je na tržištu Republike Hrvatske razvijena različita praksa vezana uz odobravanje prekoračenja po tekućem računu (u daljnjem tekstu: prekoračenja), koja je dopuštena važećim zakonima.
2. PREPOZNAJUĆI prevladavajuću praksu ukidanja dopuštenih prekoračenja po tekućem računu (u daljnjem tekstu: dopuštena prekoračenja) i njihove zamjene s prešutno prihvaćenim prekoračenjima po tekućem računu (u daljnjem tekstu: prešutno prihvaćena prekoračenja), što za posljedicu ima dominaciju prešutno prihvaćenih prekoračenja kod potrošača u Republici Hrvatskoj koja su, u odnosu na dopuštena prekoračenja, drugačije regulirana zbog čega potrošaču pružaju manju zaštitu u slučaju ukidanja ili smanjenja odobrenih iznosa prešutno prihvaćenih prekoračenja,
3. NAMJERAVAJUĆI poticati sustav u okviru kojeg bi prešutno prihvaćena prekoračenja trebala služiti samo kao privremeni i povremeni način financiranja potrošača, u manjim iznosima i na kratke rokove, koji je jednostavan i brzo dostupan,
4. ŽELEĆI za potrošače ublažiti posljedice primjene prešutno prihvaćenih prekoračenja kao gotovo isključivog oblika prekoračenja,
5. UZIMAJUĆI U OBZIR interes javnosti za rješavanje trenutačne situacije s prekoračenjima čije bi odlaganje moglo znatno utjecati na izloženost BANAKA reputacijskom riziku,
6. POLAZEĆI od toga da je u tijeku postupak izmjene i dopune Odluke o efektivnoj kamatnoj stopi („Narodne novine“, br. 105/17.),
7. NAMJERAVAJUĆI zaštititi sadašnje korisnike prešutno prihvaćenih prekoračenja s manjim primanjima uz istovremenu brigu o interesima BANAKA u smislu ekonomske opravdanosti zadržavanja u takvom poslovnom odnosu,
8. SUGLASNI da je primjereno poduzeti zajedničke napore radi jačanja povjerenja i međusobnog uvažavanja svih sudionika,
9. UVAŽAVAJUĆI zajednički interes osiguravanja pune zaštite potrošača te POTVRĐUJUĆI važnost zaštite potrošača pri pružanju bankovnih i financijskih usluga kao i njihovom svakodnevnom poslovnom odnosu s BANKAMA uz istodobnu važnost osiguranja sigurnog, stabilnog i profitabilnog poslovanja BANAKA koje predstavlja osnovu sigurnog i stabilnog financijskog sustava Republike Hrvatske,
10. POZDRAVLJAJUĆI trajni dijalog strana ovoga Memoranduma o razumijevanju u vezi rješavanja problematike prekoračenja po tekućem računu (u daljnjem tekstu: Memorandum) s ciljem pronalaženja rješenja zatečenog stanja,

dana 22. srpnja 2022. usuglasili su se kako slijedi:

I. SVRHA MEMORANDUMA

Članak 1.

Svrha Memoranduma je uređivanje prevladavajuće prakse opisane u uvodnim odredbama ovoga Memoranduma u vezi s dopuštenim prekoračenjima i prešutno prihvaćenim prekoračenjima na način kako je određeno ovim Memorandumom.

II. EFEKTIVNA KAMATNA STOPA

Članak 2.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE i BANKE upoznati su da će HRVATSKA NARODNA BANKA izmijeniti i dopuniti Odluku o efektivnoj kamatnoj stopi iz točke 6. Uvodnih odredbi na način da se za potrebe izračuna gornje granice efektivne kamatne stope (u daljnjem tekstu: EKS) za dopuštena prekoračenja odobrena u iznosu nižem od 10.000,00 kuna, EKS izračunava na temelju pretpostavke da dopušteno prekoračenje iznosi 10.000,00 kuna.

III. PRIJELAZ S PREŠUTNO PRIHVAĆENOG NA DOPUŠTENOG PREKORAČENJE

Članak 3.

(1) BANKE se obvezuju da u što kraćem roku, a najkasnije do 30. lipnja 2023., omoguće i ponude potrošačima korištenje dopuštenog prekoračenja.

(2) BANKE će u roku iz stavka 1. ovoga članka pozvati potrošače pisanim putem ili na drugi s pojedinim potrošačem ugovoreni način za dostavu prometa i stanja po transakcijskom računu, da sklope ugovor o dopuštenom prekoračenju s ciljem potpunog ili djelomičnog prijelaza s dosadašnjeg prešutno prihvaćenog prekoračenja na dopušteno prekoračenje i to tako da će u pozivu svakog potrošača korisnika prešutno prihvaćenog prekoračenja obavijestiti o mogućnosti da njegovo prešutno prihvaćeno prekoračenje u cijelosti ili najmanje do polovice ukupnog iznosa zamijeni s dopuštenim prekoračenjem uz navođenje svih bitnih uvjeta kako prešutno prihvaćenog prekoračenja kojega potrošač trenutno koristi, tako i uvjeta ponuđenog dopuštenog prekoračenja.

(3) Potrošačima koji prihvate ponudu BANKE da u dijelu dosadašnjeg prešutno prihvaćenog prekoračenja prijeđu na dopušteno prekoračenje, koje ne može biti manje od polovice dosadašnjeg prešutno prihvaćenog prekoračenja, BANKE će povrh novo ugovorenog dopuštenog prekoračenja, odobriti prešutno prihvaćeno prekoračenje, pod uvjetima koji za potrošača nisu manje povoljni od uvjeta koji su važili za prešutno prihvaćeno prekoračenje na dan primjene ovoga Memoranduma. Pri tome, BANKE se obvezuju ponuditi potrošaču ukupni iznos dopuštenog i prešutno prihvaćenog prekoračenja koji je jednak iznosu prešutno prihvaćenog prekoračenja koji je vrijedio u vrijeme kada je potrošaču ponuđen prijelaz na dopušteno prekoračenje.

(4) Odobreni iznos prešutno prihvaćenog prekoračenja iz stavka 3. ovoga članka ne smije biti viši od iznosa prosječnog redovnog mjesečnog priljeva isplaćenog u korist računa potrošača u prethodno promatranom razdoblju.

(5) Za potrebe ovoga Memoranduma, pod pojmom „prethodno promatrano razdoblje“ smatra se ono razdoblje koje banka uobičajeno uzima za utvrđivanje prosječnog redovnog mjesečnog priljeva.

(6) Stavci 3. i 4. ovoga članka ne primjenjuju se na slučajeve kada je prešutno prihvaćeno prekoračenje u cijelosti zamijenjeno s dopuštenim prekoračenjem.

Članak 4.

BANKE se obvezuju na prešutno prihvaćena prekoračenja primijeniti ograničenje EKS-a na isti način kako je to propisano za dopuštena prekoračenja i to u razdoblju koje počinje prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem će izmjena i dopuna Odluke o efektivnoj kamatnoj stopi iz članka 2.

ovoga Memoranduma stupiti na snagu i završava ispunjenjem obveze BANKE iz članka 3. stavka 1. ovoga Memoranduma, odnosno do isteka roka ostavljenog potrošaču za prihvrat ponude BANKE.

Članak 5.

(1) BANKE su suglasne da u razdoblju od početka primjene ovoga Memoranduma:

- do prihvata ponude od strane potrošača da u smislu članka 3. ovoga Memoranduma u cijelosti ili djelomično zamijeni prešutno prihvaćeno prekoračenje odobreno prije ispunjenja obveze iz članka 3. stavka 1. ovoga Memoranduma dopuštenim prekoračenjem, odnosno do isteka godinu dana od ispunjenja obveze iz članka 3. stavka 1. ovoga Memoranduma, ako potrošač ne prihvati ponudu BANKE, neće jednostrano izmijeniti ili ukinuti takvo prešutno prihvaćeno prekoračenje na štetu potrošača,
- do trenutka ispunjenja obveze iz članka 3. stavka 1. ovoga Memoranduma, odnosno do isteka roka ostavljenog potrošaču za prihvrat ponude BANKE neće prodati niti na bilo koji drugi način raspolagati s potraživanjima povezanim ili proizišlima iz prešutno prihvaćenih prekoračenja, osim u slučaju da je BANKA u razdoblju do početka primjene ovoga Memoranduma preuzela ugovornu obvezu prodaje prema kupcu i, ako se radi o kupoprodaji materijalno značajnog iznosa plasmana, obavijestila HNB o takvoj kupoprodaji sukladno Odluci o kupoprodaji plasmana kreditnih institucija („Narodne novine“, br. 127/14., 24/18. i 26/21.).

(2) Iznimno od stavka 1. alineje 1. ovoga članka:

- BANKE su ovlaštene jednostrano izmijeniti visinu prešutno prihvaćenog prekoračenja ako je došlo do umanjivanja redovnih mjesečnih priljeva na tekući račun u visini od najmanje jednog prosječnog priljeva isplaćenog na tekući račun potrošača u prethodna tri mjeseca u odnosu na onaj temeljem kojeg su BANKE odredile iznos prešutno prihvaćenog prekoračenja.
- BANKE su ovlaštene ukinuti prešutno prihvaćeno prekoračenje u slučaju da u prethodno promatranom razdoblju nema redovnih priljeva na tekući račun potrošača, u slučaju prijevare od strane potrošača ili u slučaju smrti potrošača.
- BANKE će izmijeniti ili ukinuti prešutno prihvaćeno prekoračenje ako to zatraži potrošač.

Članak 6.

(1) O izmjeni ili ukidanju prešutno prihvaćenog prekoračenja iz članka 5. stavka 2. ovoga Memoranduma, osim ako je do istog došlo uslijed zahtjeva samog potrošača, BANKE će obavijestiti potrošača najmanje 30 dana prije dana izmjene ili ukidanja prešutno prihvaćenog prekoračenja i to na ugovoreni način.

(2) U slučaju izmjene ili ukidanja prešutno prihvaćenog prekoračenja iz članka 5. stavka 2. ovoga Memoranduma BANKE će, tijekom razdoblja koje počinje danom primjene ovoga Memoranduma i završava protekom roka od godinu dana od ispunjenja obveze iz članka 3. stavka 1. ovoga Memoranduma, omogućiti potrošaču protiv kojeg nisu pokrenule postupak prisilne naplate obročnu otplatu. Obročnu otplatu BANKA će omogućiti bez zahtjeva potrošača i bez ikakvog dopunskog troška, uz primjenu kamatne stope koja nije viša od one koja se primjenjuje na dopuštena prekoračenja odnosno kamatne stope koja se primjenjivala na prešutno prihvaćeno prekoračenje, ako je ta kamatna stopa niža. Otplatu iznosa za koji je prešutno prihvaćeno prekoračenje umanjeno ili otplatu iznosa ukinutog prešutno prihvaćenog prekoračenja, BANKE će potrošačima omogućiti u najmanje 12 mjesečnih obroka.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, BANKE mogu omogućiti otplatu iznosa za koje je prešutno prihvaćeno prekoračenje umanjeno ili otplatu iznosa ukinutog prešutno prihvaćenog prekoračenja, u manje od 12 mjesečnih obroka ako to zatraži potrošač.

IV. NAČIN KORIŠTENJA DOPUŠTENOG PREKORAČENJA I PREŠUTNO PRIHVAĆENOG PREKORAČENJA

Članak 7.

(1) BANKE nisu u obvezi potrošaču ponuditi istovremeno korištenje i dopuštenog i prešutno prihvaćenog prekoračenja.

(2) BANKE se obvezuju potrošaču koji ima odobreno dopušteno prekoračenje i prešutno prihvaćeno prekoračenje dati na korištenje ova prekoračenja na način da potrošač prvo koristi iznos odobrenog dopuštenog prekoračenja.

(3) BANKE se obvezuju potrošaču koji koristi dopušteno prekoračenje i prešutno prihvaćeno prekoračenje provoditi otplatu tih prekoračenja na način da se prvo otplaćuje iznos iskorištenog prešutno prihvaćenog prekoračenja.

(4) BANKE se obvezuju da iznos prešutno prihvaćenog prekoračenja koje će se odobravati nakon ispunjenja obveze iz članka 3. stavka 1. ovoga Memoranduma neće biti viši od iznosa prosječnog redovnog mjesečnog priljeva isplaćenog u korist računa potrošača u prethodno promatranom razdoblju.

V. OSTALE ODREDBE

Članak 8.

(1) BANKE se obvezuju da će o činjenici izvršenja obveze iz članka 3. stavka 1. ovoga Memoranduma obavijestiti VLADU REPUBLIKE HRVATSKE putem Ministarstva financija i HRVATSKU NARODNU BANKU.

(2) HRVATSKA NARODNA BANKA će BANKAMA pri provedbi ovoga Memoranduma pružiti stručnu pomoć u vidu mišljenja i tumačenja te će kroz supervizorske ili nadzorne ovlasti pratiti njegovo izvršenje.

Članak 9.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE će, pri planiranju budućih zakonodavnih aktivnosti, uzeti u obzir i pitanja iz ovoga Memoranduma.

Članak 10.

(1) Strane Memoranduma suglasne su da VLADA REPUBLIKE HRVATSKE na internetskim stranicama Ministarstva financija i HRVATSKA NARODNA BANKA na svojim internetskim stranicama objave tekst ovoga Memoranduma.

(2) O objavi na svojim internetskim stranicama svaka BANKA odlučuje u skladu sa svojom poslovnom odlukom.

(3) U svakom trenutku, a u skladu s člankom 8. ovoga Memoranduma BANKE će se s HRVATSKOM NARODNOM BANKOM savjetovati i uložiti svoje najbolje napore kako bi dogovorile komunikaciju s javnošću vezano za pitanja koja su predmet ovoga Memoranduma.

Članak 11.

(1) Strane Memoranduma su ovaj Memorandum u cijelosti pročitale te njegovim potpisom potvrđuju da su suglasne s njegovim sadržajem i odredbama.

(2) Ovaj Memorandum je sastavljen u 19 jednakovrijednih primjeraka, od kojih svaka BANKA zadržava po jedan primjerak, a HRVATSKA NARODNA BANKA i VLADA REPUBLIKE HRVATSKE po tri primjerka.

Članak 12.

Ovaj Memorandum primjenjuje se četrnaesti dan od dana njegovog potpisivanja od svih Strana Memoranduma i obvezuje ih sve do stupanja na snagu izmjena zakona kojim će se urediti pitanja koja su predmet ovoga Memoranduma.

KLASA: 450-01/21-01/114

URBROJ: 513-06-03-22-52

U Zagrebu, 22. srpnja 2022.

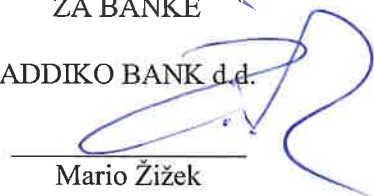
ZA VLADU REPUBLIKE HRVATSKE

Marko Primorac
ministar financija

ZA BANKE

ADDIKO BANK d.d.

Mario Žižek
predsjednik Uprave

ZA HRVATSKU NARODNU BANKU

Boris Vujčić
guverner

UR.BROJ: 242-091/2022/BV

AGRAM BANKA d.d.

Boris Zadro
predsjednik Uprave

ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK d.d.

Krešimir Barić
član Uprave

Zdenko Matak
član Uprave

HRVATSKA POŠTANSKA BANKA

Marko Badurina
predsjednik Uprave

ISTARSKA KREDITNA BANKA UMAG d.d.

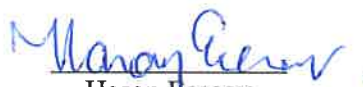
Miro Dodić
predsjednik Uprave

KARLOVAČKA BANKA d.d.

Željka Surač
predsjednica Uprave,

KENTBANK d.d.

Hasan Hacesoy
predsjednik Uprave

Damir Brkić
član Uprave

OTP banka d.d.

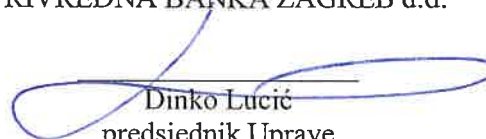
Balázs Pal Bekeffy
predsjednik Uprave

PODRAVSKA BANKA d.d.

Daniel Unger
predsjednik Uprave

PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d.

Dinko Lucić
predsjednik Uprave

RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.

Liana Keserić
predsjednica Uprave

Višnja Božinović
članica Uprave

SLATINSKA BANKA d.d.

Andrej Kopilaš
predsjednik Uprave

ZAGREBAČKA BANKA d.d.

Ivan Vlahe
predsjednik Uprave